

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVA

**ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE
NATIONAL AUDIT OFFICE**

Br. Dokumenta: 23.17.1-2017-08

**IZVEŠTAJA REVIZIJE
O GODIŠNJEM FINANSIJSKOM IZVEŠTAJU TELA ZA
RAZMATRANJE NABAVKE
ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2017**

Priština, april 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija ojačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomsko korišćenje nacionalnih resursa.

Mi obavljammo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije u javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu odgovornost javnih institucija pošto pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o revizorskom mišljenju o Godišnjem Finansijskom Izveštaju Tela za razmatranje nabavke, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Laureta Matoshi-Pozhegu (Vođa tima) i Liridona Berisha-Kelmendi i Mimoza Morina (član tima), pod upravljanjem Rukovodioca Odeljenja Revizije Ramadan Gaši.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Napredak u sprovođenju preporuka	16
5 Dobro upravljanje	17
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	19
Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina	22
Dodatak III: Pismo potvrđivanja	28

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjeg Finansijskog Izveštaja Tela za razmatranje nabavke za 2017-god, koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskog izveštaja za 2017-god je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajem. Pristup koji je primenjen u reviziji, prikazan je u Planu spoljne revizije, dana 07/02/2018

Naša revizija se fokusira na:

Rad koji je preduzet od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2017-god je određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Tela za razmatranje nabavke.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju koju je visoki Menadžment i osoblje Tela za razmatranje nabavke pružilo tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

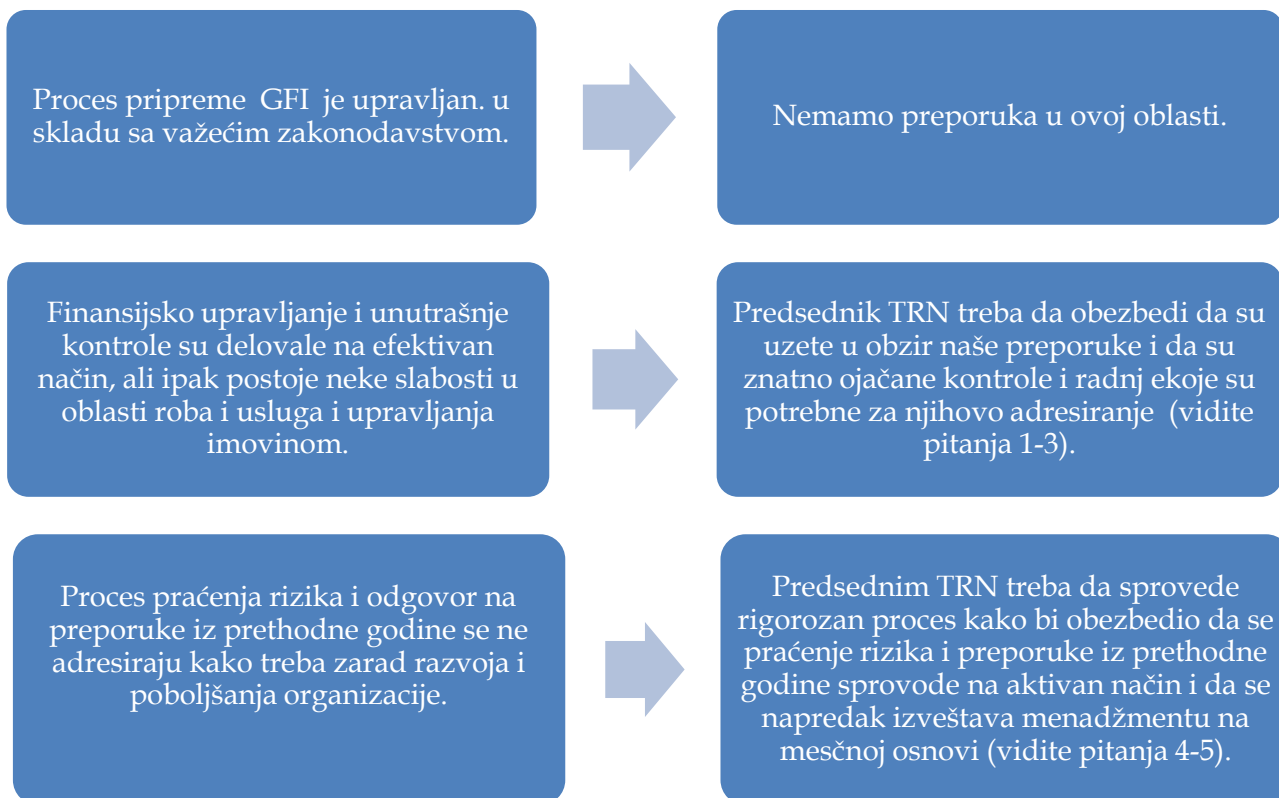
Ne modifikovano mišljenje

Godišnji finansijski izveštaji za 2017-god *predstavljaju pravilan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Za detaljnije, vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Glavni zaključci i preporuke:

Odgovor Predsednika - revizija 2017

Predsednik Tela za Razmatranje Nabavki je uzeo u obzir i složio se sa nalazima i zaključcima u ovom izveštaju, i obavezao se da će adresirati date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja :

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- O prilagođenosti funkcija unutrašnje kontrole; i
- O svim pitanjima koja proističu iz ili se tiču revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika za reviziju TRN-a. Analizirali smo delovanje TRN-a o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Odgovore Menadžmenta na naše nalaze se mogu naći u Dodatku III.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Uzima se takođe u obzir izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika, kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne- modifikovano mišljenje

Revidirali smo GFI Tela za razmatranje nabavke (TRN-a) za godinu završno sa 31 Decembrom 2017, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, obelodanjivanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2017, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Pravilnikom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne upravljanjem za GFI

Predsedavajući Sekretarijata je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik TRN-a, je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja TRN-a.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati svako materijalno pogrešno prikazivanje koje može postojati. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI kako usled prevare tako usled greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da TRN izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Tromesečne izveštaje o ne izmirenim obavezama;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).
- Deveto mesečne izveštaje na vreme; i
- Plan nabavke za 2017-god:
- GFI su pripremljeni na vreme i potpisani od strane GAS i GFS.

U kontekstu zahteva za izveštavanje, nismo identifikovali neku nepravilnost.

IZJAVA DATA OD STRANE MENADŽMENTA TRN-a

Uzimajući u obzir gore navedeno, izjava koja je data od strane menadžmenta TRN-a prilikom dostavljanje GFI kod MF-a je tačna i pouzdana jer tokom revizije nisu nađene materijalne greške .

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim finansijskim izveštajima

Nemamo preporuke u vezi sa GFI-a.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Uvod

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

TRN ima dobre kontrole u odnosu na njene zakonske obaveze. Finansijsko upravljanje i efektivna kontrola su dokazali dobar proces pregleda i sigurnost u sprovođenju zakonodavstva i ostalih kontrolnih procesa. Ipak velike isplate za robe i usluge kao i upravljanje imovinom još uvek ostaju izazovi po organizaciju.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Pregledali smo izvore budžetskih sredstava kao i potrošnju sredstava prema ekonomskim kategorijama. To je prikazano na sledećoj tabeli:

Tabela 1. Troškovi koji su nastali u poređenju sa budžetom (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Izvori Fondova:	349,695	329,695	292,014	307,925	291,838
Grant Vlade -Budžet	349,695	329,695	292,014	307,925	291,838

Završni budžet¹ je u poređenju sa prethodnim budžetom smanjen za 20,000€. Ovo smanjenje je rezultat smanjenja Granta vlade za projekat Sistem za upravljanje žalbama (softver) koje se desilo odlukom Vlade br. 08/151 dana 02.08.2017.

TRN je tokom 2017-god, potrošilo 292,014€ ili 89% završnog budžeta što pokazuje smanjenje od 10% u poređenju sa 2016-god. Ipak izvršenje budžeta ostaje na zadovoljavajućem nivou.

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	349,695	329,695	292,014	307,925	291,838
Plate i Dnevnice	210,240	210,240	192,229	195,264	185,026
Roba i Usluge	114,355	114,355	96,409	108,638	105,469
Komunalije	5,100	5,100	3,376	4,023	1,343
Kapitalne Investicije	20,000	-	-	-	-

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Za kategoriju plata i dnevnica nije bilo razlika između početnog i završnog budžeta. Višak finansijskih sredstava na kraju godine u iznosu od (18,011€) bio je rezultat suspenzije dvoje zaposlenih i disciplinskih mera koje su preduzete prema drugim službenicima tokom 2017-god. Sve ovo je uticalo na opšte izvršenje budžeta u ovoj kategoriji. I
- Izvršenje budžet au kategoriji roba i usluga je bilo 84% završnog budžeta. Ne potrošena sredstva na kraju godine bila su 17,946€.

3.2 Prihodi

Prihodi tokom 2017-god, se uglavnom sastoje od depozita koji su primljeni kao rezultat odluka za konfiskaciju, a tokom ove godine nije izrečene a ni isplaćena ni jedan kazna od strane ugovornog autoriteta. Depoziti² su na kraju 2017 godine iznosili su 366,351€.

Glavni prihodi TRN-a su prihodi od žalbi koje su odlučene u korist ugovornih autoriteta i oni koji se prikupljaju od izrečenih kazni.

Tabela 3. Prihodi TRN-a koji su preneti na Budžet Kosova (u €)

Opis	Prijemi 2017	Prijemi 2016	Prijemi 2015
Prihodi od depozita	37,231	116,895	78,500
Prihodi od kazni	-	-	30,000
Ukupno	37,231	116,895	108,500

TRN ostvaruje prihode od zaplena depozita privrednih subjekata na koje se žalbe pozivaju na neosnovane odluke panela za razmatranje, a zatim se prenose na budžet Republike Kosovo. Ovi

² Depoziti su prihodi od žalbi ekonomskih operatera, ukoliko se usvoji žalba EO onda se sredstva vraćaju.

prihodi su u 2017 godini bili su u iznosu od 37,231€, u odnosu na prošlu godinu imamo smanjenje naplata za oko 68% (2016 - 116,895 €), što je rezultiralo time da su neke žalbe podnete u decembru, stoga vreme trajanja odlučivanja podleže zakonskim odredbama važećeg ZJN.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.3 Plate i dodaci

Plate i dodaci se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema (payrola) kojim upravlja MJU i MF. Ključne kontrole koje potvrđuju tačnost i potpunost isplate su platni spiskovi koji se potpisuju od strane rukovodioca jedinica.

Završni budžet za plate i dnevnice je bio 210,240€, sa ovog iznosa je potrošeno 196,427€ ili 93% što je ujedno zadovoljavajući nivo izvršenja budžeta.

Odobreni broj osoblja u TRN bio je 23 (dvadeset i tri), dok je trenutni broj zaposlenih u decembru 2017 godine bio 21 (dvadeset i jedan). Pregledali smo platne spiskove i uporedili smo podatke koji su prikazani od strane Trezora, ISFUK-a kao i njihov prikaz u GFI-a. Na osnovu ovoga zaključujemo da su plate i dodaci upravljani u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

3.4 Upravljanje osobljem

Testirali smo usklađenost dosijea zaposlenih, procedure zapošljavanja, postupak za penzionisanje, porodiljsko odsustvo, odbijanja i mere koje su preduzete od strane TRN. Iz testova je potvrđeno da su sve promene izvršene u skladu sa važećim zakonskim zahtevima. Za naše uzorke nismo primetili nikakva pitanja za izjavljivanje.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

3.5 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge uključujući i komunalije tokom 2017-god je bio 119,455€. Sa tog budžeta je potrošeno 99,785€ ili 84%, u odnosu na prethodnu godinu imamo pad izvršenja za 16%. Ovi troškovi se uglavnom tiču troškova reprezentacije, troškova za službena putovanja, obuka i ostalih administrativnih troškova.

TRN je potpisalo 12 (dvanaest) predviđanih ugovora za usluge i snabdevanja za 2017-god. Procedure nabavke za TRN su prešle u nadležnost Centralne Agencije za Nabavke³.

Naša testiranja su pokazala sledeća pitanja:

Pitanje 1 – Snabdevanje dopunskim karticama mobilne telefonije

- Nalaz** TRN za svoje osoblje koristi mesečne dopunske kartice od Telekom Kosova AD "Vala", koji se naplaćuju svakog meseca. Primetili smo da za ovu uslugu nije bilo potpisanog sporazuma ili ugovora sa Telekomom Kosova AD, gde se utvrđuje cena potrošenih minuta/sms, količina, iznos mesečnog plaćanja i vreme određeno za plaćanje. Ukupan iznos finansijskih sredstava koja su potrošena za ovu namenu tokom 201t-godine iznosi 6,555 €.
- Rizik** Snabdevanje dopunskim karticama mobilnog telefona bez sporazuma/ugovora može dovesti do dobijanja usluga koje su slabog nivoa i količine od strane pružaoca usluga.
- Preporuka 1** Predsednik TRN-a mora obezbediti da su postavljene odgovarajuće kontrole nad ovim isplatama, a pre nastanka troška da se prvo potpiše sporazum/ugovor kojim se određuje vrsta usluge, cena usluge, količina, vreme snabdevanja i plaćanja. TRN kao drugu mogućnost može iskoristiti još ugovor MJU-a za korišćenje usluga mobilne telefonije potpisane sa Kosovskim Telekomom "Vala".

³ ZJN Br. 04/L-04, član 21a, gde predviđa da u cilju ekonomičnosti aktivnosti nabavke za nezavisne agencije koje na Skupštini Republike Kosovo odgovore sa manje od 50 (pedeset) zaposlenih, postupci nabavki sprovodi CAN.

Pitanje 2 – Isplata za neiskorišćenu avionsku kartu

- Nalaz** Prilikom revizije smo primetili da je jednom prilikom isplaćena avionska karta u iznosu od 394€ za jednu službenicu za koju je bilo zakazano službeno putovanje u Sloveniju, ali je u posljednjem trenutku putovanje za tu službenicu otkazan. To se dogodilo iz subjektivnih razloga, bez ikakvog ozbiljnog razloga od strane zvanične grupe učesnika putovanja (osim telefonskog poziva koji je obavestio službenicu da ne prisustvuje ovom putovanju, uprkos potvrđivanju prisustva na i rezervaciji karte), ipak vredi napomenuti da je planirani sastanak održan i da je jedan član grupe bio učesnik u Sloveniji.
- Rizik** Ne blagovremeno otkazivanje službenog putovanja i izvršenje isplate bez korišćenja usluge povećava rizik da se ovaj način plaćanja smatra neprikladnim i može prouzrokovati finansijsku štetu za TRN.
- Preporuka 2** Predsednik TRN-a treba da obezbedi odgovarajuće kontrole nad ovim troškovima, da se u takvim situacijama eventualna otkazivanja trebaju izvršiti na vreme, tako da se službenici TRN-a koordiniraju sa EO-om da otkazu rezervisane karte kako bi se izbegavali takvi troškove bez korišćenja usluge. Da se troškovi izvršavaju u skladu sa finansijskim pravilima.

3.6 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Kapitalne imovine Agencije iznad 1,000€ prikazana na GFI bila je 2,966€, a kapitalna imovina ispod 1,000€ bila je 29,129€ dok je vrednost zaliha bila 3,156€. Dalje 87% kapitalnih imovina upisanih na računovodstvenom registru ISFUK kao i 13% ne kapitalnih imovina registrovana na registru e-imovina imala su vrednost nula.

Testirali smo kupovine tokom 2017-god, regularnost u popisu imovine kao i fizički pregled kako bi se potvrdilo fizičko postojanje imovine.

Naša revizija u upravljanju imovinom identifikuje slabosti koje su prikazane u nastavku.

Pitanje 3 – Slabosti u upravljanju imovinom

Nalaz TRN je osnovao komisije za vrednovanje⁴ i inventarizaciju⁵ koje su evidentirale neku imovinu koja je neupotrebljiva i koja se pojavljuje u registru imovine, preporučujući menadžmentu da se izbrišu sa registra e-imovina. U dva (2) od devet (9) ispitanih uzoraka, primetili smo da uprkos preporuci komisije za vrednovanje ove imovine nisu izbrisane iz registra imovine u skladu sa članom 9 pravilnika 02/2013.

Sistem e-imovine nije izračunao obezvređenje neke opreme IT, kao i neku druge opreme, a za to TRN nije preduzelo neophodne korake kako bi ispravio ovaj problem. Prema tvrdnji službenika za obezvređenje imovine, MAP bi trebalo automatski izvršiti, ali ovo se ne primjenjuje pravično. Štaviše, ovo pitanje smo rešili davanjem preporuka tokom prošle godine.

Rizik Držanje na registru imovine nekih imovina koja se ne koriste i ne obezvređivanje sve imovine rezultira činjenicom da sistem e-imovina može generisati netačne informacije i povećati rizik precenjivanja imovine i da njihovo prikazivanje na GFI ne bude tačno.

Preporuka 3 Predsednik TRN-a treba da obezbedi da se upravljanje evidencijama vrši u skladu sa pravilnikom o upravljanju imovinom, odnosno da obezbedi uklanjanje imovine iz upotrebe prema procenama komisije i da obezbedi da se u sistemu e-imovine primenjuju utvrđene norme obezvređivanja.

3.7 Potraživanja

Registar račina potraživanja TRN-a prema podacima koji su prokazani na GFI-a za 2017- god, iznosi 216,000€, isto kao i prethodne godine.

TRN tokom 2017-god, nije uspeo da prikupi nijedan prihod sa računa potraživanja, kao rezultat žalbi koje su podnete po sudovima od stranaka protiv odluka TRN-a kao i usled kašnjenja u njihovom razmatranju.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

⁴ Odluka br. 977/17 dana 06/11/2017.

⁵ Odluka br. 843/17 dana 02/10/2017.

3.8 Ne izmirene obaveze

Izveštaj ne izmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2017 godine je bio u iznosu od 7,946€. TRN u generalnom ima dobre kontrole u upravljanju obavezama. Iznos koji je ostao kao obaveza je bila rezultat toga da je najveći deo računa pristigao tokom decembra a odnose se na troškove za plaćanje stranih stručnjaka. Ove obaveze su prenete za plaćanje u 2018-god.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI-a Agencije za 2016 godinu, rezultirao je sa 12 (dvanaest) preporuka. TRN je izradio Akcioni plan u roku od 30 dana nakon prijema izveštaja revizije NKR za GFI za 2016-god, i u njemu je prikazan način na kojem će se sprovesti preporuke.

Do kraja naše revizije za 2017 godinu, sprovedeno je pet (5) preporuka; četiri (4) su u procesu sprovođenja a tri (3) nisu još uvek sprovedene.

Štaviše četiri (4) preporuke su prenete sa 2015-god od kojih je jedna (1) ne sprovedena a tri (3) su u procesu sprovođenja. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Dodatak II.

Pitanje 4 – Sprovođenje preporuka iz prethode dve godine

Nalaz	Sadašnji nivo postupanja sa preporukama nije zadovoljavajući jer trn nije pratio bilo koji formalni proces za pregled i nadgledanje načina sprovođenja preporuka i identifikacije prepreka za delovanje u njihovom potpunom adresiranju. Takav pristup neophodan je za upravljanje kontinuiranim poboljšanjima u cijeloj organizaciji.
Rizik	Nedostatak efikasnog nadzora sprovođenja preporuka je rezultirala stalnim slabostima u vezi sa dobrim upravljanjem, roba i usluga, kao i upravljanje imovinom.
Preporuka 4	Predsednik TRN treba da obezbedi da se akcioni plan pregleda i ažurira, analizirajući uzroke ne sprovedenih preporuka, da odredi novi rok i mehanizme odgovornosti svim odgovornim osobama zaduženim za sprovođenje preporuka. Početni fokus treba da bude oblasti veće važnosti. Realizacija ovog plana se treba stalno pratiti.

5 Dobro upravljanje

Uvod

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključan pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja upitnika samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih BO, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Menadžment TRN-a je u poređenju sa prethodnom godinom ostvarila poboljšanja u aranžmanima upravljanja i izveštavanje je bilo na odgovarajućem nivou. Naš pregled menadžerskih kontrola koje su primenjene u glavnom finansijskom sistemu izneo je dobro finansijsko upravljanje troškovima i prihodima.

Međutim, potrebno je dodatno unaprediti određeni broj procesa upravljanja kako bi se podržalo efikasno upravljanje aktivnostima TRN-a. Potrebna je ozbiljnost u popunjavanju upitnika o samo-ocenjivanju, jer iako je popunjen, potrebna je tačnost u prikazanim informacijama. Većina preporuka iz prethodne godine nije sprovedena, TRN je kod upravljanja rizicima uspostavilo formalne i dokumentovane postupke za identifikaciju rizika, ali se ne izveštava o njihovom praćenju.

5.1 Sistem unutrašnje revizije

Unutrašnja revizija je važan element da osigura visoki menadžment da su mehanizmi unutrašnje kontrole dizajnirani i da se sprovode na odgovarajući način.

Prema AU br.23/2009 o Osnivanju Jedinice Unutrašnje Revizije, TRN ne ispunjava uslove⁶ za osnivanje JUR-a.

⁶ Više od 1 miliona budžeta, 50 zaposlenih, i visko stopu rizika

U nedostatku JUR-a, unutrašnju reviziju vrši Odeljenje za unutrašnju reviziju unutar MF-a, izvršena je po jedna revizija u TRN. Međutim, tokom 207- godine OUR uprkos zahtevu Ministarstva finansija nije sproveo postupak unutrašnje revizije za TRN. Podstičemo menadžment da preduzme pregled potreba za unutrašnjom revizijom i razmotri mogućnost postizanja dogovora sa drugom organizacijom javnog sektora da koristi usluge unutrašnje revizije.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

5.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, Važno je da one uključuju odgovarajuće izveštavanje kod menadžmenta kako bi se blagovremeno i pravilno odgovaranje na identifikovane operativne probleme.

Iz našeg pregleda menadžerskih kontrola sprovedenih u ovoj oblasti možemo zaključiti da je menadžment uspostavio adekvatnu organizacionu strukturu, izvršio je delegiranje zadataka i odgovornosti i bio je informisan o procesima razvijenim u okviru TRN-a. Odeljenja i odseci pripremaju redovne mesečne radne izveštaje i šalju se direktoru Sekretarijata.

Pitanje 5 – Slabosti u menadžerskim kontrolama u upravljanju rizikom

Nalaz	Identifikovali smo ne efektivne kontrole u kategoriji roba i usluga i kod upravljanja imovinom TRN je imala izrađenu strategiju i opšti registar rizika kako to zahteva FUK, u kojem je identifikovalo izazove i poteškoće sa kojima se susreću u svakodnevnim aktivnostima. Iako TRN svaka tri meseca ima pisani dokument o predviđenim rizicima, ne postoji ažuriranje ili konkretan izveštaj o praćenju ovih rizika.
Rizik	Nedostatak efektivnog upravljanja rizikom i kontrola će uticati na ne blagovremeno adresiranje nedostatak, čime će se smanjiti efektivnost i uticati na neispunjavanje ciljanih ciljeva i planova.
Preporuka 5	Predsednik TRN treba da razmotri razloge za neefikasnu primenu kontrola u navedenim oblastima i obezbediti kontinuirano ažuriranje i praćenje spiska rizika.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije - što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se istiche i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina

Komponenta revizije	Preporuke koje su prenete iz 2015 godine	Sprovedene tokom 2017-god	U procesu sprovođenja tokom 2017	Ne sprovedene
Dobro upravljanje	Predsednik treba da daje prednost sprovođenju svih preporuka obezbedi da se akcioni plan sprovodi na pro-aktivan način, koji treba da sadrži detalje u vezi sa odgovornim osobljem i vremenskim rokovima za sprovođenje svake preporuke. Sprovođenje akcionog plana se treba pregledati od strane Predsednika na mesečnoj osnovi		Ova preporuka je u potpunosti sprovedena tokom 2017-god	
Dobro upravljanje	Predsednik treba osigurati da se lista samo-ocenjivanja koristi na pro-aktivan način za podsticaj organizacionog poboljšanja i da će Predsednik preduzeti proces pregleda na tromesečnoj osnovi.		Delimično sprovedena. Upitnik se popunjava ali nema izveštaja o nadzoru	
Dobro upravljanje	Predsednik treba da osigura da će se zahtevi za upravljanje rizikom razmotriti u roku od 3 naredna meseca adresirajući i potrebu za ažuriranjem registra rizika kao jednog "živog" dokumenta i da identifikuje odgovorne službenike. Preduzete akcije za smanjenje uticaja identifikovanih rizika se trebaju pregledati od strane Predsednika na svakih tri meseci.	Adresirana tokom 2017-god		
Dobro upravljanje	Predsednik treba da osigura jedan pregled za utvrđivanje oblika finansijskog i izveštavanja od kojeg se zahteva da podrži efektivno upravljanje delatnosti i da osigura da je nađeno odgovarajuće rešenje, u što kraćem mogućem roku	Adresirana tokom 2017-god		

3. Planiranje budžeta	Predsednik treba da osigura poboljšanje sistematskog praćenja budžetske performanse, koje razmatra slabosti u kontrolama na nivou ekonomskih kodova, odražava realne procene protoka novca i identifikuje nepotrebne stavke budžeta			Preporuka nije adresirana tokom 2017-god
3.4 Nabavka	Predsednik i TRN da osigura da isplata primljenih faktura izvrši u zakonskom određenom roku.		Delimično sprovedena preporuka jer smo i tokom 2017- god naišli na zakasnele isplate	
3.4 Nabavka	Predsednik da osigura da svi okvirni ugovori sadrže približne količine robe koje se očekuju kupiti tokom trajanja ugovora	Svi procesi -TRN se 2017 obavljaju od strane CAN		
Prihodi	Postojeće registracije u ISFUK ne identifikuju deponenta (izvorni dokument), a transakcije iste vrste se opisuju na tri načina : depozit, prihodi, izveštaj datuma registrovanja. Korigovanja u ISFUK tokom 2015 godine u iznosu od 169,000€ nisu bila izložena procesu odobrenja i nisu imala jasan opis zašto se nastala	Adresirana preporuka Nismo naišli na korigovanja ili nekog nejasnog opisa u 2017.		

Kapitalna i ne kapitalna imovina	<p>Komisija za inventarizaciju u izveštaju je zaključila da je imovina u registrima u skladu sa fizičkom imovinom i nije našla neku nepravilnost, ali izveštaj ne sadrži ništa u vezi sa trenutnom vrednošću imovine ispod 1,000 evra.</p> <p>U sistemu e-imovina, odnosno u GFI, preostala vrednost imovine TRN-a je precenjena za 4,000€, za koji nisu bili upoznati ni službenik imovine niti menadžment. Službenik imovine nema pristup da vrši ove promene na sistemu.</p>	<p>Adresirana tokom 2017-god</p> <p>Adresirana tokom 2017-god</p>		
Računi potraživanja	Dugovi od kazni nad Ugovorenih Autoriteta imali povećanje od 30,000€ u odnosu na prethodnoj godini. Prikupljanje je bilo slabo delimično zbog žalbi koje su podnete po sudovima.	U 2017, nije nametnuta nijedna kazna i nije naplaćen nijedan dug		
Komponenta revizije	Preporuke koje su data za 2016 godinu	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
Dobro upravljanje	Predsednik TRN treba da osigura da je sproveden akcioni plan koji tačno određuje vremenske rokove za sprovođenje preporuka datih od strane GR-a, sa identifikovanim odgovornim osobljem, usredsređujući se u početku na najbitnije oblasti.			Još nije sprovedena primetili smo da i ove godine nema izveštaja o nadzoru datih preporuka i podataka u važnim oblastima

Dobro upravljanje	Predsednik TRN treba da osigura da je pregledano popunjavanje upitnika samo ocenjivanja kao i da je obavljeno adresiranje oblasti sa slabostima na pro-aktivan način. Treba se primeniti jedan mehanizam, kako bi potvrdila verodostojnost upitnika samo ocenjivanja i kako i da se obezbedila prateća dokumentacija.		Ova preporuka je u procesu jer i ako se popunjava proces samo-ocenjivanja zahteva sa tačnost u informacijama	
Dobro upravljanje	Predsednik TRN treba da razmotri razloge ne efektivnog sprovođenja kontrola u gore navedenim oblastima i da obezbedi otklanjanje identifikovanih slabosti..		Delimično sprovedena preporuka ima poboljšanja u lancu izveštavanja ali još uvek nedostaju kontrole u procesiranju isplata	
Planiranje budžeta	Predsednik TRN treba da obezbedi da se budžetska performansa sistematski nadzire na mesečnoj osnovi i da ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za izvršenje budžeta na planiranom nivou. Tamo gde su budžetska predviđanja netačna, to se treba potpuno odraziti na stanje završnog budžeta.	Ova preporuka je adresirana		

Prihodi	Predsednik TRN treba da obezbedi da prihodi upravljaju u skladu sa zakonskim zahtevima i da se greške identifikuju na vreme. To bi pomoglo predstavljanje punih i tačnih podataka na GFI	Ova stavka je adresirana, primećuju se poboljšanja, i ove godine možemo reći da je TRN postavilo funkcionalne kontrole nad prihodima.		
Robe i usluge	Predsednik TRN treba da razmotri razloga stalnih slabosti kod procesiranja isplata i da obezbedi sprovođenje efektivnih kontrola u ovoj oblasti.			Još nije potpuno adresirana, primetili smo poboljšanja ali u nekim isplatama još nije potpuno adresirano.
	Predsednik TRN treba da u saradnji sa odgovornim licima obezbedi stalna nadzor procesa izvršenja budžeta kako bi se svaki račun naplatio u zakonski predviđenom roku.		Delimično adresirana, sa naše revizije smo potvrdili da još ima kašnjenja iako ove godine ima poboljšanja.	
	Predsednik TRN treba da obezbedi dodatnu kontrolu kod upravljanja isplatama. Porez na izvor se treba zadržati i isti se za sve situacije koje su predviđene zakonodavstvom koje je na snazi treba prijaviti kod PAK.	Potpuno adresirana, revizijom smo potvrdili da je zadržan porez na izvor		

Upravljanje imovinom	Predsednik TRN treba da obezbedi da je ojačao kontrole u upravljanju imovinom. Na kraju svako godine nakon procesa inventarizacije, trebaju se uskladiti opšti imovinski registra i izveštaj inventarizacije. Ukoliko se zaključi razlika onda se trebaju dati objašnjenja za pojavu ovih razlika.		Delimično sprovedena preporuka, i ove godine smo naišli na ne usklađenost registara	
Upravljanje imovinom	Predsednik TRN treba da obezbedi da su identifikovani razlozi za nefunkcionisanje postojećih kontrola u ovoj oblasti i da će se primeniti odgovarajuće radnje da se cela imovina izloži obezvređivanju preko primene odgovarajuće norme obezvređivanja.			Preporuka nije adresirana ni 2017-god.
Upravljanje imovinom	Predsednik TRN treba da obezbedi dodatne kontrole u upravljanju zalihama/magacinom. Trebaju se voditi potpune evidencije u vezi sa upisivanjem i prenosom zaliha kako bi se izbegle greške prilikom planiranja kupovina.	Adresirana, potvrdili smo da je ove godine vođena evidencija o zalihama		
Upravljanje imovinom	Predsednik TRN treba da obezbedi dodatne kontrole kod Jedinice za Prevoz, kako bi se upravljanje vozilima obavljalo u potpunom skladu sa zakonskim odredbama. Korisnici vozila treba da podnose redovne izveštaje u vezi sa troškovima oko korišćenja vozila	Sprovedena, primenjena su poboljšanja u vezi sa izveštavanjem o troškovima korišćenja vozila.		

Dodatak III: Pismo potvrđivanja

Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo

ORGANI SHQYRTUES I PROKURIMIT
TELO ZA RAZMATRANJE NABAVKE
PROCUREMENT REVIEW BODY

REPUBLICA E KOSOVËS / REPUBLIC OF KOSOVO
ORGANI SHQYRTUES I PROKURIMIT / PROCUREMENT REVIEW BODY
Nr./No. 395118
Datë/Datum 19.04.18
PRISHTINË - PRIŠTINA

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për periudhën 01.01.2017 deri më 31.12.2017 dhe për implementimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

I nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Raportit Financiar të Organi Shqyrtues të Prokurimit për periudhën 01.01.2017 deri më 31.12.2017 (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Prishtinë
Dt: 19.04.2018

Kryetari i OSHP-së:
Blerim DINA

